

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Oslo, 08.03.2023

Vår ref.

Deres ref. 22/7109

Høring av forslag til skjerpede miljøkrav i offentlige anskaffelser

NITO er Norges største fagorganisasjon for ingeniører og teknologer, med over 100 000 medlemmer. Våre medlemmer arbeider på begge sider av offentlige anbud, både som bestillere i kommuner, fylker og statlige virksomheter, og som tilbydere i større eller mindre bedrifter.

Offentlig sektor har gjennom store innkjøp et betydelig ansvar for å ivareta ulike samfunnshensyn. Derfor vil en skjerping av klima- og miljøkrav i deres anskaffelser være et viktig virkemiddel for å nå mål på dette området. Samtidig er det helt sentralt at det parallelt med skjerpede krav også gjennomføres tiltak for å styrke bestillerkompetansen i offentlig sektor.

Anbudsprosessene er ofte omfattende og komplisert. Kompetanseheving kan inkludere målrettede kurs, utvikling av veiledere for ulike bransjer, samt satsing på relevant etter- og videreutdanning. Dette kan for eksempel være innen livssyklusanalyse som metode, eller mer generelt innen klimateknologi. NITO har vært pådriver for og fått gjennomslag for opprettelse av en nasjonal ekspertenheter for offentlige innkjøp. De skal ha kunnskap og kompetanse om blant annet EØS og teknologi. De vil kunne gi råd, bistå i anbudsprosesser og være et viktig kunnskapssenter for slike prosesser. NITO mener at det er viktig å få på plass denne enheten så snart som mulig.

NITO anbefaler forslag 2 i høringsnotatet, *vekting av miljøkriterier ved ikke uvesentlig miljøbelastning*, som best egnet til å nå klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser. I tillegg mener vi minst to av de fire miljøkravene/kriteriene som er nevnt i beskrivelsen av forslaget bør inkluderes. Bakgrunnen for dette er at kvalifikasjonskravet bør kunne tas for gitt, og det blir for enkelt å ha dette som eneste krav.

NITO mener det i regelverk og veiledning bør pekes på anerkjente og velprøvde metoder og verktøy for dokumentasjon av miljøkrav. For å dokumentere og beregne klimagassutslipp bør det utføres livssyklusanalyser (LCA-beregning). For at LCA-beregningene skal kunne brukes som sammenligningsgrunnlag bør også tilbydere bruke produkter og materialer med godkjente miljødeklarasjoner (EPD). Det anbefales at det samtidig også gjøres en livssykluskostnad (LCC) satt opp mot LCA-beregningen. På denne måten kan man sammenligne miljøprofilen på anskaffelsen parallelt med kostnaden, og dermed ta en informert vurdering.

Regelverket må også utformes slik at ulike løsninger for ombruk, gjenvinning og sirkulær økonomi blir godkjente, og dermed skal tas med i vurderingen. Dagens regelverk oppfordrer til ombruk i form av kartlegging. Vi ønsker at det utover dette blir satt krav til andelen ombruk. Dagens marked for sirkulære

metoder er begrenset. Dersom det stilles krav om en gitt andel ombruk/gjenbruk vil det kunne bidra til å sette fart på dette markedet.

Avslutningsvis mener vi vektingsregelen i vårt foretrukne forslag i hovedsak bør gjelde anskaffelser som har en ikke uvesentlig miljøbelastning. Målet med de skjerpede miljøkravene må være at de faktisk får betydning, og at oppdragsgiverne ikke lenger kan velge tilbud utelukkende basert på kriterier som pris eller kvalitet, men må vektlegge miljø.

NITO har stor tro på teknologiutvikling i bransjene som leverer tilbud til offentlige anskaffelser. Relevante klima- og miljøkrav som tildelingskriterier kan føre til at innovasjonsgraden i markedet styrkes. På sikt kan dette være et viktig bidrag for å løse klima- og miljøutfordringer, uten at det får for store kostnader for verken samfunnet som helhet eller for oppdragsgiver.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Egil Thompson
Generalsekretær

